

Vannverksbransjens erfaringer med Mattilsynet i 2004

Synspunkter fra kommunene i Hedmark

Av Terje Wikstrøm, Driftsassistansen i Hedmark

Innlegg på seminar i Norsk Vannforening 15. mars 2005.

Sammendrag

Hovedinntrykket i Hedmark er at Mattilsynet i den daglige drift ved vannverkene har vært lite synlige i 2004. De som har hatt godkjenningssaker til behandling, er stort sett fornøyd med gjennomføringen av disse. Det er viktig å være oppmerksom på at Mattilsynet også kan ha en rolle som en del av nettverket til operatørene ved de små vannforsyningsanleggene, og på den måten bidra til økt motivasjon og bedre drift.

Synspunkter fra kommunene i Hedmark

Hedmark fylke har 22 kommuner. Det er i fylket ca. 60 kommunale vannverk og ca. 80 private vannverk som forsyner mer enn 20 hus eller hytter. I tillegg er det ca. 200 private vannforsyningsanlegg som er godkjenningspliktige på grunn av næringsmiddelvirksomhet eller fordi de forsyner institusjon, skole eller barnehage. Pr. 01.01.2004 var 43 % av vannforsyningsanleggene i fylket

godkjent. Ca. 85 % av vannverkene har grunnvann.

Mattilsynet har 4 distriktskontorer i Hedmark. Inndelingen i distrikter er lik områdene for de tidligere næringsmiddeltilsynene, og kontaktpersoner for vannforsyning er i stor grad de samme personer som tidligere.

Kommentarene i dette innlegget er basert på samtaler med vannforsyningsansvarlige i ca. halvparten av kommunene i fylket, samt noen egne erfaringer.

Et standardsvar fra kommunene på spørsmålet om hvordan de har opplevd Mattilsynet etter omleggingen er: *- Vi har fått regning, men vi har ikke sett noe til dem!*

Alle kommuner synes å oppleve Mattilsynet som lite synlige i den daglige drift. Mattilsynet med offensive og initiativrike medarbeidere, slik Mattilsynets verdigrunnlag beskrives på hjemmesiden, synes foreløpig ikke å være opplevd av vannverkseierne i Hedmark.

Ingen av de spurte kommunene hadde hatt systemrevisjon etter at Mattilsynet kom i funksjon. 1 kommune hadde hatt inspeksjons-

besøk. Mattilsynet tok ut noen drikkevannsprøver. Det ble for øvrig funnet coli-bakterier i noen av disse, noe som i ettertid antas å skyldes feil prosedyre ved prøvetaking!

Noen kommuner hadde hatt kontakt med Mattilsynet i forbindelse med godkjenningssaker, og hovedinntrykket er at disse sakene behandles greit. Noen gir uttrykk for at Mattilsynets personell oppleves som faglig usikre innen vannforsyning, noe som kan medføre unødvendig restriktiv holdning fra Mattilsynets side. Overføring av godkjenningmyndigheten fra kommunen til Mattilsynet oppleves som et positivt tiltak.

Det gis også positive tilbakemeldinger på mattilsynets hjemmesider. Disse oppleves som strukturerte og gir mye god informasjon.

Om årsakene til at Mattilsynet oppleves som anonyme skyldes startvansker i ny organisasjon, generell nedprioritering av vannforsyning, eller en bevisst prioritering av private vannverk framfor kommunale, har jeg lite grunnlag for å uttale meg om. De

fleste vannforsyningsanlegg i Hedmark har stabil drift med god vannkvalitet, og kommunene ser vel heller ikke det store behovet for at Mattilsynet "bryr seg" i tide og utide. Det er imidlertid nærliggende for kommunene å koble tilsynets omfang (eller manglende omfang) opp mot den tilsynsavgift de må betale.

I små kommuner er de som driver med den daglige driften av vannforsyningen ofte alene, med liten faglig støtte rundt seg. For disse er det alltid motiverende å ha kontakt med noen som bryr seg om det de driver med, selv når det ikke er akutte problemer. Driftsassistansen prøver å fylle et slikt behov. Andre, bl.a. Mattilsynet, kan også ha en funksjon som en del av nettverket til operatøren ved de små vannforsyningsanleggene, og på den måten bidra til økt motivasjon og bedre drift. I en del tilfeller vil uttalelser fra Mattilsynet i form av anbefalinger eller pålegg være viktige bidrag i argumentasjonen for å få gjennomført tiltak innenfor vannforsyningssektoren.